

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Den 10. februar 2023

Vedrørende sagsnr.: 23/00994

Høringsvar ift. udkast til bekendtgørelse om elevfordeling, transporttid og optagelse på de gymnasiale uddannelser

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG) takker for muligheden for at afgive høringssvar til høring over udkast til bekendtgørelse om elevfordeling, transporttid og optagelse på de gymnasiale uddannelser.

Generelle bemærkninger

DEG bemærker, at der i høj grad er brug en god og præcis information til elever og forældre, hvis de skal have mulighed for at træffe et valg af uddannelse og uddannelsessted på et oplyst grundlag. Der skal bl.a. være sikring af information om, at de rette særlige udbud (fx sjælden studieretning eller §61 klasse) er i optagelse.dk, og at ansøgere har tilstrækkelig med viden om forrangsmuligheder tids nok til at indhente dokumentation, om fordeling af elever med forrang og konsekvenser af at søge med forrang og ikke mindst information om hvilke institutioner, der ligger inden for 45 minutter.

Den erhvervsgymnasiale sektor er en sektor, hvor hhx- og htx-udbud ligger geografisk spredt. Her er det et problem, at transporttiden ikke tager højde for lokale kommunale busruter og for "vinkezone" i landområder, der betyder at en bus uden for byerne skal stoppe, hvor og når en passager ønsker det på ruten, så passagerer kan stå af og på uden for de fastlagte stoppesteder. Hertil er flextrafik ordningen heller ikke en del af beregningerne. Alt sammen faktorer der forkorter rejsetiden i udkanten, men som ikke tæller med, når man beregner, hvor mange potentielle ansøgere, der bor inden for 45 minutter fra et gymnasium. Andre steder kører busserne direkte til det almene gymnasium, mens dette ikke er tilfældet for erhvervsgymnasierne, hvormed der vil være forskellige forudsætninger for transporttid. Da erhvervsgymnasiale udbud oftest ligger med længere afstand end stx vil der være en risiko for, at elever vælger et stx-udbud, der ligger tættere på, hvis de ikke er sikre på, at der er kapacitet på det erhvervsgymnasiale udbud.

Der står i høringsbrevet, at optagelsesreglerne i kapitel 3-6 er en videreførelse af gældende optagelsesbekendtgørelse, men DEG bemærker, at der i kapitel 5, §22 står *"gymnasiesamarbejder"* og det er en ny organisering. Desuden er der jo en ny tidsproces, som bør gøre, at man bør revidere processen for optagelsesprøver, herunder bør det overvejes om der fortsat skal være mulighed for at en elev kan gå til 4 optagelsesprøver og -samtaler.

Bemærkninger til de enkelte kapitler og enkeltbestemmelser

Nedenfor er der afgivet bemærkninger til de enkelte kapitler og enkeltbestemmelser.

Kapitel 1: Elevfordeling

- §2: *"Er der flere forrangsansøgere...end der er kapacitet til på den pågældende uddannelse..."*. Det er upræcist, hvad "kapacitet" betyder i denne sammenhæng. Da det ikke er sandsynligt, at antal elever med forrang vil overgå hele institutionens/afdelingens kapacitet, formoder vi der henvises til kapacitet på forrangsområdet, fx på sjældne studieretning eller ASF-klasser mv., hvor fx behov for de specifikke lærerkompetencer på gymnasiet kan sætte et loft over antal klasser? I relation hertil: Hvor får algoritmen/regionen oplysning om kapacitet fra?
- §2, pkt. 3: Hvad betyder handicap i denne henseende? Det bør fremgå helt klart for ansøgere og institutioner, hvad "handicap" i forbindelse med at opnå forrang dækker over, hvor informationen fremgår og hvilke dokumentationskrav, der stilles. Hvem afgør, hvornår der er tale om handicap – fx hvis en elev har angst og ikke tør køre i bus eller være uden for sit nærområde?
- §3, stk. 1: *"En ansøger, der ikke får forrang, indgår i fordelingen til det pågældende uddannelsesønske som andre ansøgere med samme prioritet uden forrang"*. Det er uklart, om *"En ansøger, der ikke får forrang"* omfatter elever, som ikke opnår status om forrang, eller det er elever som ikke får plads på sit uddannelsesønske, hvor vedkommende havde forrang - eller begge dele? Da der er tale om to forskellige situationer, bør bestemmelsen deles i to afsnit. Hvis *"ikke får forrang"* betyder, at vedkommende ikke får en plads, står der så, at alle andre elever med forrang end de tre undtagne kategorier, ikke ryger videre til deres 2. prioritet, hvor der måske er en studieretning, der minder om den sjældne studieretning, man har søgt som 1. prioritet, men formentlig bliver optaget på institutionen og må vælge en helt anden retning?
DEG mener, at eliteidrætsudøvere bør være med i undtagelsen også, hvis en skole tilbyder et særligt miljø eller hvis et gymnasium er valgt, fordi det muliggør, at man kan nå til sin træning før og efter skole.
- §4 og 5: DEG bemærker, at den 25. maj og 1. juni er et meget sent tidspunkt i forhold til at få oplyst, hvilke elever en skole får, og hvilket gymnasium eleven får reserveret plads på.

Kapitel 2: Opgørelse af transporttid ved fordeling af ansøgere

- §6, stk. 1: *"En ansøgers transporttid... inklusiv ventetid undervejs"*. Hvordan defineres ventetid undervejs? Hvis det kun gælder mellem transportmidler, så bør det fremstå helt tydeligt.
- §6, stk. 2: at *"offentlig transport"* ikke tager udgangspunkt i flextrafik, vinkebusser, osv. giver et upræcist billede af transporttiden, som også vil påvirke fordelingen af elever efter afstandskriteriet. Desuden er det upræcist grundlag, hvis busruter tilgængelige i marts skal ligge til grund for beregningerne, da ændringer i busruter ofte ændres i løbet af et år. I visse områder vil der være skolebusser som kører direkte til nogle gymnasiale adresser i visse områder vil minimere transporttiden trods længere afstand og tilgodese eleverne i disse områder. Det gælder fx de såkaldte

”Støvsugerbusser” fra Stevn. I Københavns- og Aarhusområdet tager mange elever ofte cyklen med i S-toget. Denne transportform bør også indgå i opgørelse af transporttid.

- Konsekvensen af de to ovenstående punkter kan altså være, at en ansøger potentielt kan blive fordelt til et gymnasium, hvor der reelt er længere transporttid (inkl. ventetid) end det gymnasium, de bliver fordelt til.
- §6 bør også oplyse om, hvordan en ansøgers transporttid opgøres, hvis vedkommende fx har 30 min. i skole og 55 min. Hjem. Der er mange steder sat ekstra og måske direkte busser ind om morgenen.
- §7, stk. 1: Det er vigtigt for gennemsigtigheden og legitimiteten af systemet, hvis STIL driver sin egen digitale transporttidsberegner, at beregneren gøres offentlig, så elever, forældre, skoler, vejledere, osv. kan beregne den, efter systemets opfattelse, rette transporttid til forskellige uddannelsesønsker. Ansøgere bør kende deres beregnede transporttid, som ligger til grund for fordelingsmekanismen, inden de søger. Hvis dette ikke kan lade sig gøre i år, så bør ansøgere alternativt kunne se, hvilken beregnede tider, der ligger til grund for deres fordeling, senest samtidig med, at de får besked om hvor de har fået reserveret en plads.
- §7, stk. 2: ”ankomst mellem 30-5 minutter før start af første lektion.” DEG mener, at 30 minutter forlænger rejsetiden væsentligt. DEG mener derfor, at ventetiden før skolestart bør være maksimalt 15 minutter.
- §7, stk. 3: DEG kvitterer for, de maksimalt 45 minutters transporttid gælder for begge veje. Men oplevelsen er, at den offentlige transport i landområder ofte tager længere tid om eftermiddagen end om morgenen. For at ventetiden på bussen efter skole ikke bliver for lang, og transporttiden derfor reelt kan blive langt over 45 minutter, bør der sættes en maksimal ventetid, ligesom der er gjort om morgenen.
- STIL bør indhente institutionernes ringetider årligt.

Kapitel 3: Procedure ved optagelse af ansøgere

DEG mener, at aktørfordeling i kapitel 3 er uklar. Det bør præciseres hvem, der gør hvad i optagelsesprocessen og hvornår.

Kapitel 5: Information om undervisningstilbud

DEG mener, at aktørfordeling i kapitel 5 er uklar. Det bør præciseres hvem, der gør hvad i informationsprocessen og ikke mindst hvornår.

§22: En del elever og forældre kan have svært ved at gennemskue ansøgningsproceduren i denne komplekse model. Derfor bør følgende emner også indgå i listen af ting, der skal informeres om:

- Tilføj ”ansøgningsprocedure” til opremsningen af informationsemner i stk. 1
- Tilføj ”forrangskriterier og -regler” til opremsningen i stk 1
- Tilføj ”klageregler for afslag på optagelse” – hvis de første to punkter ikke er helt klare, så bør de retssikkerhedsmæssigt gøre opmærksom på, hvad man kan klage over og hvordan.
- Bemærk, at det ikke er tilstrækkeligt, at KUI-vejledere klædes godt på, men også grundskolelærerne kender ansøgning og fordelingsregler, da de fleste elever ikke har meget med KUI-vejlederne at gøre og derfor normalt afklarer disse ting i dialog med deres lærere.

Kapitel 5: Klage over afslag på optagelse

DEG mener, at aktørfordelingen i kapitel er uklar. Det bør præciseres hvem, der gør hvad i forbindelse med klageprocessen og hvornår.

- Det er uklart, om der i kapitel 6 er tale om klage over optagelsesprøve eller klage over endelig fordeling eller begge dele. Det bør præciseres.
- §23, stk. 1: I relation til ovenstående usikkerheder undrer det DEG, at klagen skal stiles til STUK og sendes til institutionen, da det i elevfordelingen er regionerne, som skal tage sig af klagerne? Det står som om, at det er institutionen, som er klageinstans. Det er upræcist og bør gøres mere tydeligt hvem der er klageinstans.
- §23, stk. 2: Der en frist for, hvornår institutionen skal have udarbejdet eventuelle bemærkninger til klagen? Og hvor længe styrelsen har til at behandle klagen, hvis klagen ender i styrelsen?

Med venlig hilsen

Jesper Nielsen, Direktør
Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier